

ΖΙΑ ΛΕΓΚΑΡΝΤΙΝΙΕ

Το Πρώτο Θαύμα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΡΙΤΑ ΚΟΛΑΪΤΗ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 528

Ζιλ Λεγκαρντινιέ, *Το Πρώτο Θαύμα*

Gilles Legardinier, *Le Premier Miracle*

Μετάφραση: Ρίτα Κολαΐτη

Επιμέλεια-Διορθώσεις: Βάλια Μπράβου

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright © Éditions Flammarion, Παρίσι, 2016

Copyright © για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 2017

Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις Flammarion, 2016

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Ιούλιος 2021

K.E.T. B088 K.E.Π. 461/21 ISBN 978-960-16-9280-7



ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΖΙΑ ΛΕΓΚΑΡΝΤΙΝΙΕ

Το Πρώτο Θαύμα

μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα γαλλικά

ΡΙΤΑ ΚΟΛΑΪΤΗ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΕΙΧΕ ΝΥΧΤΩΣΕΙ, έκανε λίγο κρύο. Συνήθως στον κύριο Κουολόνγκ δεν άρεσε να περιμένει. Κι όμως, απόψε η αναμονή τον έκανε σχεδόν ευτυχή. Καιρό είχε να νιώσει έτσι τούτος ο λεπτοκαμωμένος πενηντάρης με το εφηβικό βλέμμα. Ιδίως σε σχέση με κάποιον.

Στον πρώτο όροφο της αμερικανικής κατοικίας του, μπροστά στην τζαμαρία του σαλονιού που δέσποζε στο αχανές κτήμα του, σάρωνε με το βλέμμα τον ουρανό. Το δείπνο διαφαινόταν σημαντικό. Ουσιώδες, θα έλεγε. Για μια φορά, δε θα είχε τίποτα το επαγγελματικό, τουναντίον μάλιστα. Ωστόσο, το διακύβευμα ήταν μεγαλύτερο απ' όσο κατά τις πρόσφατες εξαγορές εταιρειών ηλεκτρονικού υλικού. Απόψε ήθελε να ικανοποιήσει το πιο ενδόμυχο κομμάτι του εαυτού του.

Όλα ξεκίνησαν από μια γνωριμία – και παρά την πλούσια ατζέντα του, λιγιστοί άνθρωποι του είχαν κάνει τέτοια εντύπωση. Αναστατώθηκε τόσο, που το κουβέντιασε με τη γυναίκα του.

Η πρώτη φορά που πρόσεξε τον Νάθαν Ντέρινγκς ήταν στο Λονδίνο, πριν από μερικούς μήνες, στη διάρκεια μιας εκδήλωσης στην Εθνική Πινακοθήκη. Το μουσείο γιόρταζε την αποκατάσταση ενός εξαιρετικού πίνακα του Τζον Κόνσταμπλ, *Το σταροχώραφο*, χάρη στη δωρεά ενός Αμερικανού δισηκατομμυριούχου, ιδιοκτήτη καζίνων στο Λας Βέγκας και μεγάλ-

λου συλλέκτη. Όλη η ευρωπαϊκή αφρόκρεμα της τέχνης και του μαικηνισμού είχε δώσει εκείνο το βράδυ ραντεβού κάτω από τις χρυσοποίκιλτες οροφές του φημισμένου ιδρύματος της Τραφάλγκαρ Σκουέαρ.

Οι προσκεκλημένοι συνωστίζονταν μπροστά στο βουκολικό έργο δίνοντας εκ πρώτης όψεως προσοχή σε αυτό, μάλλον πιο αφοσιωμένοι στο να κολακεύουν τον γενναιόδωρο χορηγό παρά στο να απολαμβάνουν το αριστούργημα. Το γεγονός ήταν απλώς μια πρόφαση για να κορδώνονται. Μία και μόνη ιδέα είχαν όλοι τους κατά νου: να κάνουν αισθητή την παρουσία τους και, κατόπιν, με ένα κολονάτο ποτήρι σαμπάνια στο χέρι, να καλλιεργήσουν τις κοινωνικές σχέσεις τους μπροστά στον πλούσιο μπουφέ που μετά βίας άγγιζαν. Την επομένη, θα περνούσαν ώρες στα μέσα ενημέρωσης λέγοντας πως ήταν κι αυτοί εκεί.

Παράμερα, ο Γουάνγκ Κουολόνγκ παρατηρούσε τους προσκεκλημένους. Κατά τις εκτιμήσεις του, ήταν πιο πλούσιος από το 97% σχεδόν των παρευρισκομένων. Πολύ πιο πλούσιος. Όμως αυτός δεν επιδίωκε να το δείχνει. Δεν το χρειαζόταν ούτε το επιθυμούσε. Είχε έρθει για τον πίνακα και, επομένως, αδημονούσε να τον θαυμάσει. Ο κύριος Κουολόνγκ είχε μάθει ότι στον επιχειρηματικό στίβο, όπως και στη ζωή, πρέπει να ξέρεις τη θέση σου και να περιμένεις την κατάλληλη στιγμή. Έτσι, καθώς στεκόταν μακριά απ' τον κοσμικό αναβρασμό, ανυπομονούσε να μετακινηθεί το πλήθος προς το επόμενο υποχρεωτικό πέρασμα της δεξίωσης: το *photocall* που ήταν εγκατεστημένο σε ένα διπλανό σαλόνι. Όταν οι τελευταίοι, επίσημα ντυμένοι, βάρβαροι αποχώρησαν επιτέλους από την αίθουσα, ο Κουολόνγκ απόλαυσε με ένα χαμόγελο ικανοποίησης τη μικρή νίκη που μόλις θα του πρόσφερε η αναμονή του.

Επιτέλους, η σιωπή και η αναγκαία απόσταση για να εκτιμήσει τον πίνακα χωρίς κανένα παράσιτο. Έξοχη σύνθεση

των όγκων, και μια τάση ερμηνείας στους αντίποδες των συνήθων κανόνων. Ανεπανάληπτη απεικόνιση των φυλλωμάτων. Θαυμάσιο στήσιμο του σκύλου πίσω από τα πρόβατα στο μονοπάτι που άνοιγε προς τον ορίζοντα. Η κάθε λεπτομέρεια έμοιαζε έτοιμη να ζωντανέψει στην παραμικρή αύρα. Ο Κουολόνγκ βυθίστηκε στο έργο με τέρψη.

Αίφνης, στο πλάι της αίθουσας, μια κίνηση τράβηξε την προσοχή του. Στην αρχή νόμισε ότι επρόκειτο για κάποιον φύλακα του μουσείου, μα έκανε λάθος.

Δεν ήταν ο μόνος που περίμενε αυτή τη στιγμή. Ένας άλλος άντρας στεκόταν αρκετά πιο πίσω. Πιο νέος, με κοντοκουρεμένα μαλλιά, στιλάτος, ντυμένος κομψά αλλά όχι επιτηδευμένα. Κι αυτός παρατηρούσε τον πίνακα, από λίγο πιο μακριά. Ο κύριος Κουολόνγκ σκέφτηκε πως σίγουρα εκείνος είχε καλύτερη όραση δεδομένης της ηλικίας του. Οι δύο άντρες έμειναν ακίνητοι, παραδομένοι στη μαγεία.

Όταν ο άγνωστος προχώρησε προς το έργο, είχε το τακτ να κάνει τον ελάχιστο δυνατό θόρυβο πάνω στο πολυκαιρισμένο πάτωμα. Ο Κουολόνγκ τον πρόσεξε και προχώρησε με τη σειρά του. Ασφαλώς όχι για να τον μιμηθεί, αλλά επειδή οι ρυθμοί με τους οποίους πλησίαζαν τον πίνακα ήταν στο ίδιο μήκος κύματος. Μετά τη θεώρηση του συνόλου, ακολουθούσε η μελέτη της τεχνικής. Να συλλάβεις το έργο μειώνοντας σταδιακά την απόσταση, ώσπου να διακρίνεις το ίχνος του χρωστήρα. Να πλησιάσεις το θαύμα που μεταμορφώνει μια άφογη πινελιά σε αληθινή συγκίνηση, μέχρις ότου μια υλική πραγματικότητα μετουσιωθεί σε ανάσα συναισθήματος. Εκείνο το βράδυ, ο Κουολόνγκ ήταν, αφενός, συγκινημένος από την ιδιοφυΐα του Κόνσταμπλ και, αφετέρου, επειδή ανακάλυπτε ένα alter ego στην παρατήρηση ενός έργου τέχνης.

Ο άγνωστος έκανε ένα τελευταίο βήμα προς τον πίνακα και ψιθύρισε:

«Όλα είναι στο φως... Σωστά;»

Ο Κουολόνγκ συγκατένευσε, ευτυχής.

Αφού ολοκλήρωσαν δίπλα δίπλα την εικαστική εμπειρία τους, οι δύο άντρες άρχισαν μια μακρά συνομιλία.

Συναντήθηκαν πάλι στη Σαγκάη, για έναν Μαγκκρίτ, τυχαία, ύστερα έδωσαν ραντεβού στο Λος Άντζελες κάτω από έναν Ρέμπραντ. Εκεί, μπρος στο σκοτεινό Πορτρέτο άντρα που έμοιαζε να τους παρακολουθεί, ο κύριος Κουολόνγκ είχε την ιδέα να προσλάβει τον Νάθαν Ντέρινγκς. Και ακριβώς για να του κάνει αυτή την πρόταση τον είχε προσκαλέσει εκείνο το βράδυ. Ο μαικήνας σαγηνεύτηκε από το χάρισμα και τη νοημοσύνη αυτού του ανθρώπου, σχετικά με τον οποίο είχε ζητήσει από τις υπηρεσίες του να τον ενημερώσουν. Ο συγκεκριμένος έδινε διαλέξεις για την ιστορία της ζωγραφικής σε πολλά πανεπιστήμια, όμως ο Κουολόνγκ διέκρινε σ' αυτόν μια άλλη ένταση, μια δύναμη και μια ικανότητα ανάλυσης που σπάνιζαν και τις οποίες ο ίδιος χρειαζόταν.

Μέσα από την τζαμαρία, κάτω από το φεγγαρόφωτο, το αχνές δάσος γινόταν ένα με τους λόφους της Μοντάνα που διαγράφονταν στα δυτικά. Μια μελίχια φωνή έβγαλε τον Κουολόνγκ από την ονειροπόλησή του.

«Όλα έτοιμα, κύριε. Στ' αλήθεια, δε θέλετε να μείνω για το σερβίρισμα;»

«Όχι, Ντόνα, σ' ευχαριστώ. Εκμεταλλεύσου τη βραδιά σου».

«Κρατήστε τουλάχιστον τον Ραλφ, δε θα ήθελα να μείνετε μόνος. Η κυρία δε θα το ενέκρινε...»

«Μην ανησυχείς. Αν χρειαστεί, είναι εδώ οι φύλακες».

«Όπως θέλετε».

«Καλό σου βράδυ, Ντόνα. Άσε τον Ραλφ, θα τον δω αύριο πρωί».

Όταν η οικιακή βοηθός και ο σωματοφύλακας έφυγαν από την κατοικία, ο Κουολόνγκ συνειδητοποίησε ότι, όντως, ήταν η πρώτη φορά που βρισκόταν μόνος εκεί. Αυτό τον βόλευε. Άφησε το παρατηρητήριό του μόνο όταν μια φωτεινή κουκκίδα έκανε την εμφάνισή της στον ουρανό. Το ελικόπτερο πλησίαζε.

Κατέβηκε γρήγορα τη σκάλα και βγήκε για να υποδεχτεί τον καλεσμένο του χωρίς καν να ρίξει πάνω του ένα παλτό. Με βήμα αποφασιστικό, διέσχισε την πρόσοψη του επιβλητικού, σχεδιασμένου από φημισμένο αρχιτέκτονα, σπιτιού, για να πάει στους πίσω κήπους. Τελικά, εκείνο το βράδυ είχε εκπλαγεί με τον ίδιο του τον εαυτό: αυτός, που επιθυμούσε μονάχα τη σιωπή, χαιρόταν με τον εκκωφαντικό θόρυβο του ελικοπτέρου.

Σηκώνοντας μια θύελλα από ξερόφυλλα, το ελικοφόρο έκανε μια τελευταία στροφή πριν προσγειωθεί. Ο Κουολόνγκ προστάτησε το πρόσωπό του αλλά δεν πισωπάτησε. Μόλις τα πόδια άγγιξαν το έδαφος, ο Νάθαν Ντέρινγκς άνοιξε την πόρτα και κατέβηκε. Για καθηγητή Ιστορίας της τέχνης, έδειχνε πολύ άνετος στις κινήσεις του.

Ο Κουολόνγκ τον υποδέχτηκε με μια θερμή χειραψία. Καθώς προσπαθούσε να ακουστεί παρά τον θόρυβο του στροφείου, φώναξε δυνατά:

«Καλώς ήρθατε, κύριε Ντέρινγκς! Σας ευχαριστώ που δεχτήκατε την πρόσκλησή μου!»

«Εγώ σας ευχαριστώ. Σίγουρα θα είστε πολύ απασχολημένος. Κι επιπλέον, μου στείλατε το ελικόπτερό σας!»

Πολύ γρήγορα, οι δύο άντρες μπαίνουν στο σπίτι. Ο Ντέρινγκς σιάζει τα μαλλιά του καθώς αντικρίζει τον μεγάλο προθάλαμο. Προσέχει αμέσως τις αντίκες και τους πίνακες.

«Μετατρέψατε το αρχιτεκτόνημά σας σε κειμηλιοθήκη της αγάπης σας για την τέχνη... Είναι πολύ εντυπωσιακό».

«Σας ευχαριστώ, κύριε Ντέρινγκς».

«Νάθαν, αν θέλετε».

«Υπό τον όρο ότι κι εσείς θα με αποκαλείτε Γουάνγκ. Θα πιείτε κάτι;»

Ο επισκέπτης κοιτούσε με προσοχή την παλιά αστρονομική διόπτρα που ήταν τοποθετημένη σε μια ειδικά διαμορφωμένη κόγχη. Ο οικοδεσπότης πλησίασε.

«Έχω επίσης αδυναμία και στα ιστορικά επιστημονικά όργανα. Διαθέτω ορισμένα αξιόλογα κομμάτια, μεταξύ των οποίων η συγκεκριμένη διόπτρα. Αναμφίβολα, χάρη σ' αυτή γνωρίζουμε σήμερα το ηλιακό μας σύστημα. Η ιδέα ότι ο Γιοχάνες Κλέπερ πιθανόν να κατανόησε την κίνηση των πλανητών γύρω απ' τον ήλιο κοιτάζοντας μέσα από αυτή με συγκλονίζει. Εσάς όχι;»

«Πράγματι...»

Οι δύο άντρες ανέβηκαν στο σαλόνι. Το βλέμμα του Ντέρινγκς τράβηξαν κάποια πρωτότυπα σχέδια του Ντα Βίντσι και δύο σκίτσα με κόκκινη ώχρα του Πικάσο.

«Ζείτε ανάμεσα σε τόσο εκλεκτικά και ανεκτίμητα έργα».

«Τα απολαμβάνω για κάποιο διάστημα, ύστερα όμως τα εμπιστεύομαι σε μουσεία. Ορισμένα τα κρατάω βέβαια».

Ο Κουολόνγκ πέρασε πίσω από το μπαρ και ζύγισε με το βλέμμα την ευθυγράμμιση των μπουκαλιών που γέμιζαν τα δύο ράφια. Στράφηκε προς τον καλεσμένο του αμήχανος.

«Ομολογώ ότι δε συνηθίζω να σερβίρω... Έδωσα άδεια σε όλους για να είμαστε ήσυχοι. Τι λέτε για σκέτο μπέρμπον;»

«Μη σας απασχολεί αυτό. Ας αφήσουμε τις περιττές τυπικότητες. Για τι πράγμα θα θέλατε λοιπόν να κουβεντιάσουμε;»

Ο Κουολόνγκ εκτίμησε την αποφυγή των ελιγμών προσέγγισης. Απέναντι στον συνομιλητή του, ένιωθε ότι μπορούσε –και όφειλε– να είναι ευθύς, να φερθεί όπως με κάποιον μεγαλοεπιχειρηματία και όχι με κάποιον πανεπιστημιακό.

«Είπα να μας ετοιμάσουν ένα ελαφρύ γεύμα. Θέλετε να περάσουμε στο τραπέζι;»

«Εσείς αποφασίζετε. Ανυπομονώ να σας ακούσω, κύριε Κουολόνγκ».

«Γουάνγκ, σας παρακαλώ».

Κάθισαν, όμως κανείς από τους δύο δε σήκωσε την «καμπάνα» που σκέπαζε το πιάτο του.

«Όπως έχετε καταλάβει, αφιερώνω μεγάλο μέρος του χρόνου και των χρημάτων μου για να διασώζω τα πιο ετερόκλητα έργα τέχνης. Μέσα από το ίδρυμά μου, αγοράζω, εκθέτω, δανείζω και χρηματοδοτώ. Δε θεωρώ τον εαυτό μου ως κάτοχο αυτών των εκφάνσεων της ανθρώπινης ιδιοφυΐας, αλλά ως προνομιούχο θεατή».

«Η συλλογή σας είναι αξιοζήλευτη...»

«Εδώ βλέπετε μόνο ένα απειροελάχιστο μέρος».

«Τι θέλετε από μένα;»

«Θα επιθυμούσα να συνεργαστούμε. Θα ήθελα να σας αναθέσω την επιχειρησιακή διεύθυνση του ιδρύματός μου. Θα μπορούσαμε να επιλέγουμε τα αποκτήματα και να οργανώνουμε εκθέσεις. Έχω την οικονομική δυνατότητα να σας προσφέρω μια αμοιβή ανάλογη της εκτίμησης που τρέφω για το πρόσωπό σας. Τι λέτε;»

Ενώ ο Κουολόνγκ περίμενε να προκαλέσει τον ενθουσιασμό του συνομιλητή του, βρέθηκε απέναντι στη δυσάρεστη έκπληξη να μην ανιχνεύσει καμία αντίδραση. Ατάραχος, ο Ντέρινγκς τού έριξε απλώς εκείνο το διαπεραστικό και ήρεμο βλέμμα που τον είχε εντυπωσιάσει από το πρώτο κιόλας βράδυ.

«Είναι μια εξαιρετική προσφορά. Με τιμά ιδιαιτέρως».

«Δε μου φαίνεται ωστόσο ότι σας δελεάζει όσο έλπιζα...»

«Να είστε σίγουρος ότι η πρότασή σας με συγκινεί. Εκτιμώ τη γενναιοδωρία της, αλλά...»

«Μπορώ να σας πείσω».

«Δεν ξέρω. Τα χρήματα δεν ήταν ποτέ...»

«Δεν πρόκειται για χρήματα. Ακολουθήστε με».

Η βραδιά έπαιρνε απρόσμενη τροπή, αλλά ο Κουολόνγκ ήξερε να προσαρμόζεται. Οδήγησε τον καλεσμένο του στο γραφείο, έναν ωραίο χώρο με σαφώς πιο ασιατική διακόσμηση με παλιές ζωγραφιές σε μετάξι. Συγκινημένος αλλά αποφασισμένος, είπε:

«Μόνο η γυναίκα μου και τα παιδιά μου έχουν δει αυτό που θα σας δείξω. Κανείς δεν ξέρει, και κανείς δεν πρέπει να μάθει. Όποια κι αν είναι η απόφασή σας, πρέπει να μου υποσχεθείτε ότι θα κρατήσετε το μυστικό».

«Έχετε τον λόγο μου».

«Σας έχω εμπιστοσύνη, Νάθαν, και είμαι πεπεισμένος ότι τελικά θα συνεργαστούμε. Αν δεν ήμουν σίγουρος, δε θα έπαιρνα το ρίσκο να σας αποκαλύψω αυτό εδώ».

Πλησίασε ένα αγαλματίδιο από νεφρίτη που αναπαρίστανε έναν δράκο. Έσκυψε μπροστά ενώνοντας τις παλάμες του και ύστερα, θαρρείς και του εκμυστηρευόταν κάποιο μυστικό, είπε κάποιες φράσεις στα ταϊβανέζικα. Παραδίπλα, μια πλευρά του τοίχου άνοιξε με ένα σιγανό σύρσιμο. Ένας ανελκυστήρας εμφανίστηκε και ο Κουολόνγκ κάλεσε τον επισκέπτη να μπει μαζί του. Η πόρτα έκλεισε πίσω τους και η καμπίνα άρχισε να κινείται.

«Δεν είμαι ερασιτέχνης, Νάθαν, και μαντεύω πως ούτε κι εσείς είστε».

Ο Ντέρινγκς δεν έβγαλε άχνα.

«Ό,τι είδατε από τη συλλογή μου είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Σχεδίασα τον χώρο στον οποίο κατεβαίνουμε για να στεγάσω το πάθος μου. Η επιτυχία μου μου εξασφαλίζει τον τρόπο να είμαι ελεύθερος. Μα τίποτε απ' ό,τι έχω επιτύχει ή συγκεντρώσει δε φτάνει την αξία ενός και μόνου από τα θαύματα που έχω την τύχη να κατέχω. Ορισμένοι άνθρωποι

ξεπερνούν τους άλλους, κι αυτό που προσφέρουν σε τούτο τον κόσμο μάς εξυψώνει όλους».

Ο ανελκυστήρας ακινητοποιήθηκε και η πόρτα άνοιξε σε έναν μεγάλο διάδρομο λαξεμένο στον βράχο.

«Επέλεξα να φτιάξω το σπίτι μου σε τούτη την περιοχή γιατί είναι μία από τις πιο σταθερές σεισμικές ζώνες του πλανήτη, και η μόνη που βρίσκεται σε μια ελεύθερη χώρα. Εδώ, οι θησαυροί μου προστατεύονται από την παραφροσύνη των ανθρώπων και από την οργή της φύσης».

Ο Κουολόνγκ διέσχισε τον διάδρομο μέχρι μια σιδερένια μασίφ πόρτα, πλάι στην οποία βρίσκονταν ένα πληκτρολόγιο και ένα βιομετρικό σκάνερ. Σχημάτισε έναν κωδικό τουλάχιστον οκταψήφιο και ακούμπησε την παλάμη του στη στιλπνή επιφάνεια.

Το πορτόφυλλο περιστράφηκε αργά και βαριά, αποκαλύπτοντας μια χαμηλοτάβανη αίθουσα από ακατέργαστο σκυρόδεμα, που εκτεινόταν τόσο μακριά ώστε δύσκολα διέκρινες το βάθος της. Από κάθε πλευρά, στους τοίχους, υπήρχαν σειρές πινάκων, καθένας από τους οποίους αναδεικνυόταν με ξεχωριστό φωτισμό.

Αυτή τη φορά, ο Κουολόνγκ παρατήρησε με ικανοποίηση ότι η αυτοκυριαρχία που επιδείκνυε ο καλεσμένος του δεν αρκούσε για να μείνει απαθής μπρος στο θέαμα που ξετυλιγόταν μπροστά τους. Με ένα νεύμα, τον παρότρυνε να μπει στο άβατό του.

Ο Ντέρινγκς προχώρησε δίχως να ξέρει πού να αποθέσει το βλέμμα του. Ο χώρος περιείχε δεκάδες έργα, κάποια από αυτά θεωρούνταν εξαφανισμένα ή κατεστραμμένα, άλλα υποτίθεται ότι τα κατείχαν βαθύπλουτοι του Κόλπου. Μπροστά στο καθένα τους, ένας διθέσιος καναπές από καφετί δέρμα, πάντα ο ίδιος.

«Μέσα σε τούτο τον ναό τον αφιερωμένο στην ευφυΐα του είδους μας, αναρωτιέμαι ποιος είμαι και τι σημαίνει αυτός ο κόσμος».

«Βρήκατε τις απαντήσεις, Γουάνγκ;»

«Για να πω την αλήθεια, δε βιάζομαι να τις ανακαλύψω. Φοβάμαι ότι, γνωρίζοντάς τες, η ζωή χάνει το μυστήριο και συνάμα το ενδιαφέρον της».

Ο Ντέρινγκς πέρασε μπροστά από έναν πίνακα του Βαν Γκογκ.

«Έτσι λοιπόν το Πορτρέτο του δρα Γκασέτ επέζησε του θανάτου του Ροέι Σάιτο*...»

«Η οικογένειά του χρειαζόταν χρήματα, κατάφερα να τον αγοράσω. Φαντάζεστε τι απώλεια θα ήταν αν ο τελευταίος πίνακας του δασκάλου καταστρεφόταν από μεγαλομανία...»

Ο επισκέπτης προχώρησε και κοντοστάθηκε μπροστά σε ένα έργο του Καραβάτζιο.

«Ανέκαθεν θαύμαζα το δραματικό νόημά του» πέταξε ο Κουολόνγκ. «Πέρα από μια ανυπέρβλητη τεχνική, ξέρει να αποδίδει τη στιγμή όπου τα πεπρωμένα ανατρέπονται. Είναι ο μόνος που αναπαρέστησε με τόση ένταση τη συντριβή της ψυχής».

Ο Νάθαν συνέχισε την επίσκεψή του, ανακαλύπτοντας κλασικούς και σύγχρονους ανάκατα, Βαττό, Σουτίν, Τέρνερ, Νταλί...

«Μπορώ να σας ρωτήσω με ποια κριτήρια αποφασίσατε τη θέση τους;»

«Η ευστοχία της ερώτησής σας μου αποδεικνύει την ορθότητα της κρίσης μου για εσάς... Καθένα από αυτά τα έργα προκαλεί μέσα μου συναισθήματα, όπως οι νότες μιας σιωπηρής συμφωνίας. Συνθέτω τη δική μου μελωδία και,

* Ryoei Saito (1916-1996): Ιάπωνας μαικήνας, από τους μεγαλύτερους συλλέκτες έργων τέχνης στον κόσμο. Εκτός από το εν λόγω έργο, απέκτησε σε μεγάλες δημοπρασίες των Κρίστις και Σόθμπις έργα των Ρενουάρ, Πικάσο και Κλιμτ. (Σ.τ.Μ.)

όταν διασχίζω τούτη την αίθουσα, ένα απόλυτο κονσέρτο παίζεται στα τριςβαθά μου».

Αφήνοντας κατά μέρος τη συστολή του, ο Κουολόνγκ τόλμησε να πιάσει από το μπράτσο τον καλεσμένο του.

«Δουλέψτε μαζί μου, Νάθαν, και θα έχετε όλο τον χρόνο να θαυμάζετε τούτα τ' αριστουργήματα. Θα μπορούσατε να γράψετε άρθρα για εκείνα που σας συγκινούν περισσότερο, μια νέα διδακτορική διατριβή...»

Ο Κουολόνγκ ένιωσε ότι, παρά το εμφανές αποτέλεσμα, η αποκάλυψη του χώρου δεν είχε πείσει ακόμη τον επισκέπτη για τον σκοπό του. Αποφάσισε να παίξει το τελευταίο του χαρτί.

«Θέλω να σας εκμυστηρευτώ και κάτι άλλο. Δε συνηθίζω να μιλάω γι' αυτό. Είναι, ας πούμε, το μυστικό μου. Πώς να σας το εξηγήσω; Η συνειδητοποίηση που μου προκαλούν τα έξοχα ταλέντα αυτών των ζωγράφων με οδήγησε ακόμα πιο μακριά. Οι καλλιτέχνες είναι οι ιδιοφυΐες οι πιο προσιτές στους κοινούς θνητούς, όμως δεν είναι οι πιο ισχυρές. Σας το έχω πει, συχνά αναρωτιέμαι ποιο νόημα δίνουν στον κόσμο μας, και προσπαθώ ταπεινά ν' ακολουθήσω τα βήματα εκείνων που ριψοκινδύνευσαν αναζητώντας αυτό που μας υπερβαίνει. Ελάτε».

Στο βάθος της αίθουσας, πίσω από μια μαύρη βελούδινη κουρτίνα, υπήρχε μια άλλη θωρακισμένη πόρτα, πιο στενή. Καινούριος κωδικός, και οπτικό σκάνερ. Μετά την ταυτοποίηση, εμφανίστηκε μια μικρή αίθουσα, θολωτή, ολοστρογγυλή, της οποίας ο τοίχος και το δάπεδο ήταν φτιαγμένα από πολυκαιρισμένες πέτρες. Σαν να βρισκόσουν σε μια ευρωπαϊκή μεσαιωνική κρύπτη. Κομμάτια χρονολογούμενα από διάφορες εποχές πάνω σε εκθετήρια, αλλά το πλέον διακριτό δέσποζε στο κέντρο: μια κυκλική βιτρίνα, που περιέκλειε ένα παράξενο αντικείμενο. Στη θέα του, το βλέμμα του Ντέρινγκς σκλήρυνε ανεπαίσθητα.

Ο Κουολόνγκ έκανε τον γύρο με απληστία. Ένας χρυσός δίσκος αφεγάδιαστης στυλπνάδας, σε μέγεθος πιάτου επιδόρπιου, του οποίου το χάλκινο περίγραμμα ήταν εγγάρακτο με σύμβολα οξειδωμένα από τη χαλκοσκουριά. Ένας επίχρυσος καθρέφτης αλλοτινής εποχής. Το ανακλαστικό αποτέλεσμα είχε τέτοια καθαρότητα, που ο Ντέρινγκς καθρεφτιζόταν ολοκάθαρα.

«Είμαι περήφανος που σας δείχνω τον καθρέφτη της Αρράφα, έναν σουμεριακό θησαυρό που χρονολογείται πριν από πέντε χιλιετίες. Είναι μοναδικός στο είδος του και η ιστορία του είναι εκπληκτική. Φτιάχτηκε την εποχή της τρίτης δυναστείας της Ουρ, γύρω στα 2500 π.Χ., πιθανόν επί βασιλείας Ουρ-Ναμμού. Θαυμάστε την τελειότητα της στυλπνάδας και τον άθλο που αποτελεί η ένθεση του χρυσού στη χάλκινη βάση. Ποιο θαύμα έκανε έναν χειρώνακτα τεχνίτη να φτιάξει αυτό που οι υπερσύγχρονες τεχνολογίες μας δύσκολα θα αναπαρήγαν σήμερα; Και το πιο εκπληκτικό, αν παρατηρήσετε προσεκτικά τις εγχαράξεις στο τελειώμά του, θα μπορέσετε να διακρίνετε μια ομοιότητα με τη σφηνοειδή γραφή που απαντάται σε άλλα σύμβολα, και μάλιστα ένα είδος σβάστικας. Απευθύνθηκα στους μεγαλύτερους ειδικούς και ξόδεψα περιουσίες για να βρω τη σημασία τους, άνευ αποτελέσματος όμως. Για τον ίδιο τον βασιλιά Ουρ-Ναμμού, στον οποίο ανήκε σίγουρα ο καθρέφτης, γνωρίζουμε ελάχιστα, πέραν του ότι αυτός ο διορατικός ηγεμόνας που βασίλευσε εκείνη την εποχή στην ισχυρή πόλη-κράτος της Ουρ, στη Μεσοποταμία, ευνόησε την έρευνα σε όλους τους τότε γνωστούς επιστημονικούς κλάδους. Αγνοούμε τη χρηστικότητα αυτού του καθρέφτη, ασφαλώς όχι οικιακή, εφόσον μεταφέρθηκε και προστατεύτηκε ως κειμήλιο.

»Ο καθρέφτης της Αρράφα ανακαλύφθηκε τυχαία, τον 19ο αιώνα, σε τάφο κοντά στο Κιρκούκ, στα βόρεια του ση-

μερινού Ιράκ, και πωλήθηκε σε παλαιοπώλες που δεν υποπεύτηκαν ποτέ την πραγματική του αξία. Μόλις στις αρχές του 20ού αιώνα το αντικείμενο συσχετίστηκε με αφηγήσεις που βρέθηκαν σε πήλινες πλάκες και οι οποίες αφορούσαν τις εργασίες και τα πειράματα που έκαναν οι σοφοί επιστήμονες της εποχής. Αργότερα διαπιστώσαμε ότι ο καθρέφτης είναι ελαφρώς ραδιενεργός, χωρίς να μπορούσαμε να εξηγήσουμε το γιατί». Ο Κουολόνγκ συνέχισε συνεπαρμένος: «Φανταστείτε ότι, πενήντα αιώνες κοντά, διάφορα χέρια έπιασαν τούτο τον καθρέφτη με την ελπίδα να γνωρίσουν τα μυστικά του σύμπαντός μας! Πόσο θα ήθελα να γνωρίσω τους δημιουργούς του και να διδαχτώ από αυτούς... Και τι δε θα 'δυνα για να μάθω τι ώθησε τους ισχυρούς εκείνων των απώτερων εποχών να ζητήσουν την κατασκευή του με αντάλλαγμα αυτούς τους τεχνικούς άθλους. Και θα ήμουν πρόθυμος για πολύ περισσότερα, αρκεί ν' ανακάλυπτα σε ποιες περιστάσεις τον χρησιμοποιούσαν».

«Θα δίνετε τη ζωή σας για να το μάθετε;»

Ο τόνος του Ντέρινγκς τράβηξε την προσοχή του Κουολόνγκ, που σήκωσε το βλέμμα του προς εκείνον. Εκατέρωθεν της βιτρίνας, οι δύο άντρες στέκονταν αντικριστά.

«Τι παράξενη ερώτηση, Νάθαν...»

«Αναφέρατε τα απόκρυφα του κόσμου που μας διαφεύγουν».

«Τούτος ο μυστηριώδης καθρέφτης μάς φέρνει κοντά τους, έτσι δεν είναι; Ποια γνώση αναζητούσαν εκείνοι οι άνθρωποι; Την κατέκτησαν; Εμείς τη χάσαμε έκτοτε; Πόσα και πόσα συναρπαστικά αινίγματα τίθενται. Θα μπορούσαμε να φάξουμε να βρούμε τα κλειδιά τους μαζί».

«Έχετε δίκιο. Ορισμένοι άνθρωποι ξεπερνούν τους άλλους. Μα δεν είναι αιώνιοι. Κι αν οι απόγονοι αυτών που γνώριζαν δεν είναι αντάξιοι των προγόνων τους, τότε η πρόοδος χάνεται και ο πολιτισμός οπισθοχωρεί. Τι πιστεύετε ότι

θα σκέφτονταν για την τωρινή επιστήμη οι σοφοί που προστάτευε ο Ουρ-Ναμμού;»

«Ενδιαφέρουσα ερώτηση...»

«Ενώ ο κόσμος μας οδεύει ολοταχώς προς αφανισμό, νομίζετε ότι αξίζει να αφιερώνεται η ευφυΐα των πολιτισμών μας στη δημιουργία φωσφοριζέ βερνικιών για τα νύχια ή εφαρμογών για να σπαταλάμε τον χρόνο μας με ένα τηλέφωνο;»

«Λίγο ακραία άποψη, αλλά τη θεωρώ αρκετά εύστοχη».

«Από ποια κατάρρα οι άπιστοι υποδούλωσαν την ευφυΐα στο εμπόριο αντί στην πρόοδο και την επιβίωση του είδους μας; Γιατί τα όνειρα δημεύτηκαν στην υπηρεσία αξιοθρήνητων μικροσυμφερόντων; Γιατί θα πρέπει να αποδεχτούμε έναν κόσμο υποταγμένο στο χρήμα, στο άμεσο και το χυδαίο;»

Αφήνοντας τη συνήθη επιφυλακτικότητά του, ο επισκέπτης αποκάλυψε ένα άγνωστο ως εκείνη τη στιγμή πρόσωπο. Έκανε μια παύση και συνέχισε:

«Ποια δύναμη μπορεί να μας απελευθερώσει προτού η κενότητα της ζωής μας καταστρέψει κάθε μέλλον;»

«Το πάθος σας με εκπλήσσει, αλλά μου αρέσει...»

Ο Ντέρινγκς κοίταξε επίμονα τον Κουολόνγκ.

«Γουάνγκ, είστε έτοιμος να δώσετε τη ζωή σας για να μάθετε το μυστικό του πανάρχαιου καθρέφτη; Εγώ ναι».

Αργά, σαν αιλουροειδές που πλησιάζει τη λεία του, ο Νάθαν έκανε τον γύρο της βιτρίνας. Ξάφνου, έμοιαζε πιο μεγαλόσωμος και πιο δυνατός.

«Κύριε Ντέρινγκς, τι πάθατε ξαφνικά; Μ' εντυπωσιάζετε...»

«Έχετε δίκιο σ' ένα σημείο, Γουάνγκ: Η ιστορία του καθρέφτη της Αρράφα είναι εκπληκτική. Όμως δεν τελειώνει μέσα σε μια βιτρίνα... Πράγματι ανήκε στον βασιλιά Ουρ-Ναμμού, ο οποίος τον άφησε στον γιο του Σουλγκί για να συνεχίσει το έργο του. Το συγκεκριμένο αντικείμενο δε χρησιμοποιήθηκε σε κανένα πείραμα, όμως επέτρεπε στον μο-

νάρχη να παρακολουθεί τους σοφούς του κρυμμένος πίσω από τη γωνία ενός γρανιτένιου τοίχου. Καθώς κοίταζε την επιφάνειά του, ο Ουρ-Ναμμού έγινε μάρτυρας του “Πρώτου Θαύματος”. Κρατώντας τον στα χέρια του, συνειδητοποιήσε τις δυνάμεις που διαμορφώνουν τους κόσμους. Αναμφίβολα, χάρη σε αυτόν ο γιος του αποφάσισε να προστατέψει την ανακάλυψή τους από την αδυναμία των ανθρώπων».

«Πώς τα ξέρετε όλα αυτά;»

«Θυμάστε τα πρώτα λόγια μου όταν γνωριστήκαμε;»

«Προς τι η ερώτηση;»

«Τα θυμάστε; Ναι ή όχι;»

Ο κύριος Κουολόνγκ αδυνατούσε πια να σκεφτεί. Προσπάθησε να συγκεντρωθεί και, σαν μαθητούδι, αναφώνησε αίφνης:

«Ξέρω, ξέρω! Μου είπατε: “Όλα είναι στο φως”...»

«Αυτό ακριβώς σκέφτηκαν οι σοφοί της εποχής, όμως τα πρώτα τους πειράματα κόστισαν τη ζωή σε όλους τους συντελεστές και παρευρισκόμενους. Όλοι υπέφεραν από άορατα εγκαύματα και πέθαναν αργά και βασανιστικά».

«Από πού έχετε αυτές τις πληροφορίες;» Το πρόσωπο του Γουάνγκ Κουολόνγκ σκοτεινίασε. «Με εξαπατήσατε, Νάθαν» κατέληξε. «Ήρθατε μόνο και μόνο για τον καθρέφτη. Γνωρίζετε την αξία του και με χειραγωγήσατε».

«Ο καθρέφτης δεν είναι ο σκοπός. Δεν έχει αξία από μόνος του. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι τα όσα έχει δει».

«Τα όσα έχει δει;»

«Τα σημερινά όργανα μας επιτρέπουν ν’ αναλύσουμε την ακτινοβολία που δεχόταν όταν ο Ουρ-Ναμμού και ο Σουλγκί παρακολουθούσαν τους ερευνητές τους. Τα αποτελέσματα θα μας βοηθήσουν ν’ αναβιώσουμε το πείραμα».

Καθώς ο Ντέρινγκς πλησίαζε, ο Κουολόνγκ οπισθοχωρούσε.

«Τι εννοείτε λέγοντας “μας”; Νάθαν, με τρομάζετε. Πώς αποκτήσατε αυτή τη γνώση;»

«Οι απαντήσεις σε τέτοιες ερωτήσεις δε θα έχουν καμία χρησιμότητα για εσάς».

«Τι θα κάνετε;»

«Πιστέψτε με, αγαπητέ κύριε, δυσκολεύομαι και λυπάμαι. Αλλά δεν έχω επιλογή, γιατί τίποτα δε μας σταματά».

Δεν είχε αλλάξει μόνο η στάση του Ντέρινγκς. Η φωνή του έγινε βαθιά, η άρθρωσή του αλλοιώθηκε. Ο υπνωτιστικός ρυθμός του λόγου του θύμιζε ένα είδος ποιήματος. Ο Κουολόνγκ ρίγησε.

«Γιατί μιλάτε έτσι;» Σκόνταψε στον τοίχο πίσω του και παγιδεύτηκε. «Σας ικετεύω!» είπε πανικόβλητος. «Τι γυρεύετε;»

«Έχω όλα όσα θέλω και επιτρέψτε μου να σας πω, αν μπορούσα να σας αφήσω να φύγετε θα το έκανα, να ξέρετε όμως πως δεν υπάρχει πια χρόνος. Η διαδρομή σας τελειώνει, εδώ και τώρα».

«Είστε τρελός! Έχω πανικοβληθεί κι εσείς κομπορημονείτε. Πείτε μου το τίμημα, κι εγώ θα δουλέψω για εσάς! Αποκαλύψτε μου τα κλειδιά του καθρέφτη, σας ικετεύω!»

«Αυτό είναι λοιπόν το τίμημα για τη ζωή σας;»

«Είστε ένας δαίμονας!»

«Και παρ' όλα αυτά, Γουάνγκ, βλέπετε τον κόσμο όπως είναι. Εφόσον ο Θεός απέτυχε, είναι πλέον η σειρά του διαβόλου να δοκιμάσει την τύχη του».

Με μια απότομη κίνηση, ο άντρας άρπαξε τον οικοδεσπότη του. Ο Κουολόνγκ πάλεψε, αλλά δεν είχε καμία τύχη. Ο επιτιθέμενος τον έσυρε προς το δάπεδο κρατώντας τον γερά πάνω στο στήθος του. Με το ένα γόνατο καταγής, τον έσφιγγε σαν μέγγενη ανάμεσα στα χέρια του, φύχραιμα, σε μια στάση από την οποία μόνο η χάρη έλειπε για να μοιάζει με την Πιετά του Μιχαήλ Άγγελου. Ο αγύρτης κουλουριάστηκε πάνω στον δεσμώνη του και, με φωνή αφύσικα ήρεμη, του φιθύρισε στο αυτί. Του εκμυστηρεύτηκε όλα όσα ήξερε για

το «Πρώτο Θαύμα», δίχως να του κρύψει τίποτα, όπως είχαν συμφωνήσει. Το τίμημα μιας ζωής. Παρά την κατάστασή του, ο βιομήχανος άκουγε δίχως να χάνει λέξη.

Όταν ο άντρας τελείωσε την αφήγησή του, τα μάτια του Κουολόνγκ γούρλωσαν. Γνώριζε πλέον το μυστικό του καθρέφτη. Η πλημμυρίδα ιδεών που κατέκλυσε το μυαλό του ύστερα από αυτή την αποκάλυψη ήταν τέτοια που ξέχασε κάθε πόνο, κάθε φόβο. Η πιο έντονη συγκίνηση της ζωής του ήταν και η τελευταία, ακριβώς προτού ο δήμιος τον αποτελειώσει. Σίγουρα ο Καραβάτζιο θα ήθελε να μεταφέρει στον καμβά του τη σκηνή.